

2 IULIE : 520 DE ANI

DE LA MOARTEA LUI ȘTEFAN CEL MARE

Prof. univ. dr. Lucian Giura a lansat cu acest prilej două volume cu sprijinul oamenilor de cultură patrioți și a asociației pensionarilor militari din Sibiu. Inițial activitatea trebuia să se desfășoare la Academia Forțelor Terestre, dar în ultimul moment, la un ordin, activitatea a fost suspendată . Interesant mi se pare că toată conducerea armatei a participat la Putna la acest important eveniment .

Tribuna Sibiului

În epoci de răscruce a istoriei lor, românii au avut parte de mari personalități: în epoca antică Burebista și Decebal; în zbulciumatul ev mediu, Iancu de Hunedoara, Ștefan cel Mare și Mihai Viteazul; istoriei moderne îi aparțin domnitorii Alexandru Ioan Cuza și Carol de Hohenzollern, devenit regele Carol I. După trecerea anilor, istoria contemporană își va clarifica, fără îndoială, opțiunile. Acum, la împlinirea a 520 de ani de la trecerea la cele veșnice a Sfântului Voievod Ștefan cel Mare (1457-1504), demersul nostru se constituie într-un binemeritat omagiu adus acestuia, o manifestare de suflet, de patriotism, dedicată celui care a fost Marele Voievod Mușatin al Moldovei. Este un gest firesc de recuperare a valorilor naționale și menținere a acestora în permanență în inima și sufletul poporului nostru. În acest sens, Nicolae Iorga, declara: „*Cine stăpânește prin cunoaștere trecutul, controlează și stăpânește viitorul... Dacă vitregia soartei ne va face să ne pierdem vreodată istoria și credința, vom dispărea ca neam*”. Afirmatia își păstrează valabilitate, peste timp, și în prezent; de multe ori, generația de astăzi, cantonată în exaltarea fără limite a Occidentului, uită că face parte dintr-un popor ce nu are a se rușina nici de trecutul său, nici de civilizația creată.

La un sondaj de opinie privind desemnarea celei mai mari personalități a istoriei românilor, realizat în urmă cu ceva timp, primul loc în clasament îi revenea marelui domnitor moldovean, despre care patronul spiritual al istoricilor români, același Nicolae Iorga, consemna: „*Cinstit și harnic, răbdător fără să uite și viteaz fără cruzime, strașnic la mânie și senin în iertare, răspicat și cu măsură în grai, gospodar și iubitor al lucrurilor frumoase, fără nici o trufie în faptele sale, toate se pare că vin printr-însul de aiurea și de mai sus*”.

Ștefan cel Mare a fost apărătorul Europei împotriva turcilor și a Islamului. Papa Sixt al VI-lea, catalan de obârșie, îl numea pe Domnitorul Moldovei „*Atlet al Creștinătății*” datorită faptului că a luptat pentru apărarea crucii, a dreptei credințe, menire considerată sfântă și pentru care și-ar fi dat oricând viața. Era o strălucită dovadă a iubirii sale de neam și Țară, pentru care ar fi făcut bucuros sacrificiul suprem, fapt ce reiese și din scrisoarea adresată, în 25 ianuarie 1475, tuturor principilor creștini ai Europei, după biruința împotriva turcilor la Podu-Înalt, lângă Vaslui. Figura lui Ștefan cel Mare a devenit

sinonimă cu epopeea poporului român sacrificat pe altarul credinței creștine în lupta împotriva otomanilor.

Este cunoscut faptul că turcii, prin cuceririle lor, au dus la supunerea țărilor situate în sudul Dunării: a Bulgariei (1396), Serbiei (1459), Bosniei (1459), Greciei (1461) și Albaniei (1461), Țara Românească și Moldova păstrându-și continuitatea statală sub suzeranitatea otomană. Cu prețul renunțării la o identitate politică proprie, dar și a unor împovărătoare contribuții în produse și bani, cele două Țări Românești au zădărnicit ridicarea de moschei și prezența unor muftii pe teritoriul lor. Românii au ales să rămână, neclintiți, în perimetrul valorilor și tradițiilor Patriarhiei din Constantinopol și ale Sfântului Munte.

Personalitatea complexă a lui Ștefan cel Mare este receptată elocvent în plan european prin consemnările contemporanilor. Astfel, de timpuriu, este amintit în scrierile germanului Haitmann Schaedel (1440-1514) sau în *Cronica anonimă a lui Ștefan cel Mare*, al cărei original se păstrează la München, în Bayerische Statsbibliothek.

Președintele Academiei Române, Profesorul universitar dr. Ioan Aurel Pop afirma că Ștefan cel Mare a fost „*Cel mai mare conducător politic și militar pe care românii l-au avut în Evul Mediu*” și, bazându-se pe documente depistate recent, îl consideră „Restauratorul Daciei”, Domn al Moldovei, Domn al Țării Românești și Conte al Transilvaniei, cu un secol înainte de Mihai Viteazul.

Nicolae Dabija (1948-2021), scriitor, istoric literar și om politic din Republica Moldova, Membru de Onoare al Academiei Române și Membru corespondent al Academiei de Științe a Moldovei, menționa, într-una dintre scrierile sale: „*Ștefan cel Mare a fost cel mai mare dintre toți principii acestei lumi, nu pentru că a cucerit teritorii, ci pentru că le-a apărat pe ale sale*”, fiind, potrivit afirmației cronicarilor vremii, cel mai vrednic să i se încredințeze conducerea și stăpânirea lumii, precum lui Alexandru Macedon.

Ce scria Grigore Ureche despre moartea lui Ștefan cel Mare

La Trecerea la Cele Veșnice a Marelui Voievod (2 iulie 1504), cronicarul Grigore Ureche, în al său *Letopiseț*, consemna următoarele: „... *Pre Ștefan Vodă l-au îngropat Țara cu multă jale și plângere la Mănăstirea Putna, care era zidită de dânsul. Atâta jale era de plângeau toți, ca după un părinte al său*”. Pentru un popor este un semn de înaltă ținută intelectuală și morală prețuirea adusă marilor săi conducători. Canonizarea lui Ștefan cel Mare s-a făcut la inițiativa Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, la 20 iunie 1992, fiind sărbătorit pe data de 2 iulie.

Doina Jalea, remarcabilă jurnalistă, fost cadru didactic al Facultății de Jurnalism a Universității „Lucian Blaga” din Sibiu afirma: „*Ștefan a fost un Domn al Iubirii, al Iubirii de Hristos și de neamul său, un Domn care a condus Țara cu Dumnezeu, căci fără El nimic nu putea face, avându-l sfătuitor și*

duhovnic pe Daniil Sihastrul. Țara a fost crucea pe care a purtat-o cu credință și smerenie. Pavăza creștinilor în cale păgânătății i-a fost misiunea încredințată de Dumnezeu, iar Sfintele Biserici pe care le-a ctitorit au fost sigiliul etnic și destinul cosmic al românilor, pe care atât de mult i-a iubit. Cum să nu-ți fie dor de un astfel de Conducător de Țară ?” Pentru tot ceea ce a făcut pentru Țară și Popor, în lunga-i domnie de aproape o jumătate de secol, Ștefan cel Mare și Sfânt este și va fi prețuit și proslăvit. Oamenii acestor pământuri românești – după un lung parcurs, în timp, al experiențelor de tot felul, traversate aici, la răscruce de drumuri, „în calea răutăților” – instruiți, cum ar trebui, de învățămintele trecutului, vor putea ști să-și urmeze drumul adevărat, care îi va purta spre fericire, prin iubirea Țării, a Neamului și a trecutului lor glorios. Timpul consacrat acestui scop nu este un timp pierdut, munca, de asemenea, nu este un sacrificiu; este o simplă și de la sine înțeleasă datorie de a face ca viața pe care o ducem ca individualități și ca națiune să aibă rost și demnitate. Binele și mărirea Țării să ne fie suprema țintă !

Patriotismul românesc nu presupune diminuarea meritelor altor popoare, ci se definește ca o datorie sfântă față de neamul rânduit de Dumnezeu a ne fi născut. În acest sens, scriitorul și filozoful Lucian Blaga considera că: „Nici un popor nu este atât de decăzut încât să nu merite să te jertfești pentru el, dacă îi aparții cu adevărat”.

Prof.univ.dr. Lucian Giura

